

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

při příležitosti XXV. výročí činnosti
Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci
z okazji jubileusza XXV-lecia działalności
Polsko-Czeskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Transgranicznej

Euroregion Glacensis

za jeho přínos k rozvoji česko-polské přeshraniční spolupráce
za wkład w rozwój polsko-czeskiej współpracy transgranicznej

Tomáš Kofka
Předsedač české části
Česko-polské mezivládní komise
pro přeshraniční spolupráci

Cieszyn, 7. 6. 2019

Jolanta Tomaszewicz-Lewandowska
Przewodnicząca polskiej części
Polsko-Czeskiej Komisji Międzyrządowej
ds. Współpracy Transgranicznej

**JUBILEUSZOWE 25. POSIEDZENIE KOMISJI
MIĘDZYRZĄDOWEJ DS. POLSKO-CZESKIEJ
WSPÓLPRACY**

Wstęp

Drodzy mieszkańcy Unii Europejskiej

Przedstawiamy kolejne wydanie biuletynu Euroregionu Glacensis, w którym prezentujemy inicjatywy naszej działalności na rzecz samorządów i mieszkańców dwóch krajów.

Nasza współpraca graniczna (ponadgraniczna) już inna być nie powinna. Przywykliśmy do współpracy i wzajemnej pomocy realizowanej w ramach Unii Europejskiej przy jej także finansowej pomocy. Wspólnota Europejska to spoiwo, które łączy nas naturalnie „na zawsze”.

Dzisiaj współpraca oparta jest na chęci współpracy dwóch stron, a nie jak to kiedyś było jako współpraca narzucona. Nasze dzisiejsze działanie jest teraz naturalne, bo jesteśmy jednym z elementów łączących Europejczyków.

Staramy się w sposób jak najbardziej skuteczny pozyskiwać fundusze dla naszych partnerów, także i pozyskiwać partnerów, bo po to właśnie jesteśmy i to jest nasz sukces.

Euroregion Glacensis pilotuje, a także inicjuje projekty złożone przez beneficjentów. A są to samorządy, szkoły, przedszkola, straż pożarna, emeryci itp., co oznacza, że o środki i pomoc finansową może starać się cała społeczność przygraniczna po obu stronach. Euroregion Glacensis dba o ich

poziom merytoryczny i formalny, pomaga także w ich przygotowywaniu.

Wszelkiej pomocy udzielają wszystkim sekretariaty Euroregionu, po stronie polskiej zespół pod kierownictwem Bernardy Tambor, po stronie czeskiej - Jaroslava Štefka.

To jest wielka pomoc, dzięki której beneficjenci czują się bezpieczni, za tą pomoc dziękują.

Czesław Kręcichwost
Prezes polskiej części Euroregionu Glacensis

PRĘKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRAČAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Promocja współpracy w Euroregionie Glacensis

Projekt jest realizowany od lipca 2017 roku dzięki dofinansowaniu z Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska. Głównym celem projektu jest zwiększenie intensywności współpracy instytucji i społeczności w regionie przygranicznym. W ramach realizacji projektu realizujemy szereg działań ukierunkowanych na wielopłaszczyznową współpracę, dzięki którym jest promowana współpraca transgraniczna oraz wspólny obszar. Między innymi prowadzimy promocję produktów regionalnych i atrakcji turystycznych. Została wydana publikacja pn. „Wykaz efektów współpracy transgranicznej w Euroregionie Glacensis” prezentujące efekty finansowe i ekonomiczne współpracy transgranicznej oraz przykłady dobrych praktyk polsko-czeskiej współpracy transgranicznej. W wrześniu 2018 roku odbyła się konferencja „Wpływ środków pomocowych na współpracę transgraniczną”. W tym roku wydaliśmy mapę atrakcji turystycznych w Euroregionie Glacensis. Obecnie przygotowujemy wydawnictwo przedstawiające Euroregion Glacensis.

Sekretariat Euroregionu

Jubileuszowe 25. posiedzenie Komisji Międzyrządowej ds. Polsko-Czeskiej Współpracy

W dniach 6-7 czerwca w Cieszynie odbyło się jubileuszowe 25. posiedzenie Komisji Międzyrządowej ds. Polsko-Czeskiej Współpracy, której patronują ministerstwa spraw zagranicznych Polski i Czech.

Tegoroczne posiedzenie obejmowało nie tylko część konferencyjną, ale także otwarty program towarzyszący przygotowany przez współorganizatora Euroregion Śląsk Cieszyński. W Cieszyńskim Ośrodku Kultury „Dom Narodowy” prezentowane były między innymi efekty polsko-czeskiej współpracy w Euroregionie Śląsk Cieszyński, realizowanej w czasie 15 lat członkostwa obu krajów w UE. Polsko-czeskie euroregiony

tworzą w ramach komisji międzyrządowej odrębną grupę roboczą, która jest w ostatnich latach najbardziej aktywną grupą roboczą tej komisji, co w swoim przemówieniu potwierdził przewodniczący czeskiej części pan Tomáš Kafka, dyrektor Departamentu Państw Europy Środkowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RCz. Czeskiej części grupy roboczej ds. współpracy euroregionalnej przewodniczy nasz Euroregion Glacensis. To właśnie ta grupa robocza została przez ministerstwo wyróżniona za wieloletni wkład w rozwój współpracy transgranicznej. Euroregion Glacensis zdobył w ten sposób kolejną ważną i prestiżową nagrodę za efekty swojej pracy i wkład w rozwój polsko-czeskiego pogranicza. Na posiedze-

niu omawiano ważne zagadnienia, takie jak realizowane połączenia infrastruktury transportowej. W tym zakresie naszego euroregionu dotyczy w szczególności trwająca budowa autostrady D11 z Hradca Králové do Polski oraz polskiej drogi S3. Omówiono także informacje dotyczące wspólnego bilansu handlowego obu państw oraz zatrudnianie obywateli z sąsiedniego państwa i związane z tym problemy. Komisja Międzyrządowa jest dla Euroregionu Glacensis ważną platformą pod względem pozyskiwania nowych informacji nt. współpracy z Polską w dziedzinach, które podejmowane są na szczeblu poszczególnych ministerstw bez udziału przedstawicieli euroregionów.

Sekretariat Euroregionu

Budynek Informacji Turystycznej w gminie Nahořany

Budynek Informacji Turystycznej w miejscowości Lhota w gminie Nahořany zdobył nagrodę w Konkursie Wieś Roku 2019 – Złotą Cegłę w Programie Odnowy Obszarów Wiejskich Kraju Hradeckiego 2019, w kategorii B – odnowa lub odbudowa obiektów wiejskiej zabudowy.

Budynek ten zawsze służył mieszkańcom Lhoty, do 1960 roku mieściła się tu Rada Narodowa, po 1960 roku, gdy Lhota została przyłączona do gminy Nahořany, była tu biblioteka, która funkcjonowała do 1984 roku. Od 1960 roku budynek bardzo niszczał i był w opłakanym stanie. W przeszłości co najmniej dwukrotnie podejmowano próbę sprzedaży obiektu. W 1989 roku Miejska Rada Narodowa w Nahořanach proponowała sprzedaż, jednak Komitet Społeczny Lhoty tego nie zaakceptował. Kolejne lokalne referendum przeprowadzono koło 2005 roku, gdy mieszkańcy miejscowości opowiedzieli się przeciwko sprzedaży budynku.

Nasza Rada poszukiwała środków na odnowę tej nieruchomości, a przede wszystkim jej sensowne wykorzystanie. Niestety, brak było jakichkolwiek możliwości pozyskania dofinansowania.

Po przystąpieniu Gminy Nahořany do Euroregionu Glacensis, czyli euroregionu zajmującego się przede wszystkim czesko-polską współpracą, pojawiła się możliwość zbudowania tu Informacji Turystycznej, w której spotykałoby się Czesi i Polacy, a więc wzmocnienia turystyki rowerowej na przygotowywanej ścieżce rowerowej wokół zbiornika Rozkoš, która będzie prowadziła w sąsiedztwie tego obiektu.

Ku naszemu miłemu zaskoczeniu dofinansowanie zostało przyznane i ruszyliśmy z pracami. Roboty zakończono 30 sierpnia 2018 roku. Jestem przekonany, że budynek Informacji Turystycznej będzie służył turystyce rowerowej, skorzystają z niego także mieszkańcy Lhoty, mając tu miejsce spotkań. Przede wszystkim jednak modernizacja poprawiła walory estetyczne wyjątkowo pięknego przysiółka Lhota u Nahořan.

Podejmowane działania doceniła kapituła Konkursu Wieś Roku 2019, przyznając naszej gminie i temu budynkowi nagrodę – Złotą Cegłę w Programie Odnowy Obszarów Wiejskich Kraju Hradeckiego 2019, w kategorii B – odnowa lub odbudowa obiektów wiejskiej zabudowy.

Josef Hlávko,

burmistrz Gminy Nahořany

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt „Uczymy się razem z sąsiadami” współfinansowany jest ze środków EFRR oraz budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Glacensis

„Uczymy się razem z sąsiadami”

Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis od kwietnia 2018 roku realizuje mikroprojekt własny nr CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0001348 pn. „Uczymy się razem z sąsiadami”. Projekt otrzymał dofinansowanie w ramach Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis Program Interreg V-A Republika Czeska-Polska. Jego celem jest poznanie funkcjonujących euroregionów na innych granicach narodowych niż granica polsko-czeska oraz wzajemna wymiana doświadczeń i działań Euroregionów.

W minionym roku w ramach realizacji projektu odbył się dwudniowy wyjazd do polsko-niemieckiego Euroregionu Pro Europa Viadrina oraz trzydniowy wyjazd do czesko - austriackiego Euroregionu SILVIA NORTICA.

Trzeci wspólny wyjazd członków polskiej i czeskiej części Euroregionu Glacensis został zorganizowany przez stronę polską do polsko-czesko-słowackiego Euroregionu Beskidy z siedzibą w Bielsku-Białej w dniach 9-10 maja 2019 roku.

Uczestnicy wyjazdu zwiedzili Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej – Starą Fabrykę. Wystawa przedstawia dzieje bielsko-bialskiego przemysłu i wprowadza w świat, w jakim funkcjonowały zgromadzone

w Muzeum maszyny i urządzenia. Wnętrza Starej Fabryki kryją unikatową kolekcję maszyn i urządzeń, pracujących niegdyś w zakładach włókienniczych Bielska-Białej. Większość służyła do produkcji wełnianych tkanin zgrzebnych, w tym słynnych bielskich sukien. Po południu uczestnicy wyjazdu wzięli udział w zwiedzaniu miasta z przewodnikiem, który pokazał i opowiedział o atrakcjach turystycznych, które uzyskały wsparcie ze środków pomocowych UE. Odbyła się również konferencja, na której Pan Marcin Filip Dyrektor Euroregionu Beskidy opowiedział o działalności euroregionu, Funduszu Mikroprojektów oraz projektach realizowanych w ramach programu polsko-czeskiego i polsko-słowackiego.

Drugi dzień wyjazdu poświęcono na pokazanie uczestnikom historii, tradycji oraz kultury Regionu Beskidy poprzez zwiedzanie: hali sportowej, bunkrów bojowych „Wędrowiec” i „Waligóra” w Węgierskiej Górcie, Kościoła św. Katarzyny Aleksandryjskiej i kompleksu zabudowań plebańskich w Cięcinnie. Te atrakcje turystyczne również otrzymały dofinansowanie ze środków UE. Następnie uczestnicy zwiedzili Muzeum Browaru Żywiec. Jest to jedna z największych i najnowocześniejszych placówek tego typu w Polsce. Po przekroczeniu wrót muzeum wchodzimy w świat naznaczony ponad 160-letnią historią browaru, prze-

chodząc przez sale ekspozycyjne aktywnie poznajemy kolejne okresy rozwoju browaru i marki Żywiec aż po współczesność. Muzeum Browaru Żywiec jest jednym z obiektów Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego wyróżnionym tytułem Gwiazdy Techniki. Od 2010 r. jest tzw. punktem kotwicznym Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego, co świadczy o jego ponadregionalnym znaczeniu dla przemysłowej historii Europy.

Zorganizowany wyjazd dał uczestnikom możliwość poznania zasad programów transgranicznych funkcjonujących na innych granicach i realizowanych projektów. Pokazane doświadczenia innego euroregionu zostaną wykorzystane do przygotowania strategii Euroregionu Glacensis na okres 2021+, a także pomogą w określeniu nowych kierunków działalności Euroregionu Glacensis. Wspólny wyjazd stworzył możliwość nawiązania nowych partnerstw w ramach Euroregionu oraz rozszerzenia współpracy transgranicznej.

Serdecznie dziękujemy pracownikom Biura Euroregionu Beskidy za wspaniałe przyjęcie, gościnę i pomoc w organizacji wyjazdu, a wszystkim uczestnikom za aktywność i mile spędzony czas.

Sekretariat Euroregionu

Projekt współfinansowany ze środków EFRR za pośrednictwem Euroregionu Glacensis

Euroregion Glacensis odwiedził Euregio Egrensis

Przedstawiciele członków Euroregionu Glacensis zwiedzili w ramach projektu „Uczmy się razem z sąsiadami” w dniach 22-24 maja 2019 roku czesko-niemiecki euroregion Euregio Egrensis, leżący na terenie Rudaw. W programie pierwszego dnia wyjazdu studyjnego było zwiedzanie nowo wyremontowanej wieży widokowej Klínovec oraz spacer ścieżką edukacyjną po torfowisku Božídarské rašeliniště. Niestety, pogoda nie dopisywała, po przyjeździe na Boží dar rozpętała się nawałnica, a więc organizator zaproponował „wariant mokry” w formie wizyty w ciekawym muzeum w Jáchymovie, gdzie uczestnicy wiele dowiedzieli się nt. wydobycia srebra, początków radonowego uzdrowiska, a także obejrzeli część ekspozycji poświęconej komunistycznym opresjom stosowanym wobec więźniów politycznych skazanych na roboty przymusowe w miejscowych kopalniach. W godzinach wieczornych odbyło się spotkanie z sekretarzem goszczącego euroregionu – Euregio Egrensis – p. Lubomírem Kovářem, który przedstawił stowarzyszenie oraz realizowane projekty. Następnego dnia poświęcony był atrakcjom regionu, przede wszystkim tym dofinansowanym ze środków unijnych. Pierwszym przykładem udanego wykorzystania środków z UE była ścieżka rowerowa Jáchy-

mov – Horní Žďár, zbudowana w miejscu nieczynnej linii kolejowej. Następnie grupa pojechała do Ostrova, gdzie można było obejrzeć interesującą rekonstrukcję pałacu. Środki finansowe z Programu Współpracy Transgranicznej Saksonia – Czechy przeznaczono też na budowę nowej informacji turystycznej oraz zaplecza dla urzędu miasta. W godzinach popołudniowych przedstawiciele euroregionu zwiedzili Horní Pískovec, skąd roztacza się ciekawy panoramiczny widok na wyrobiska kopalni w Niece Sokołowskiej. Następnym punktem programu był wyjazd do zwierzyńca Svatý Linhart, będącego popularnym wśród mieszkańców i gości pobliskiego uzdrowiska Karlovy Vary miejscem wycieczkowym. W ramach programu operacyjnego współpracy transgranicznej Cel 3 Czechy – Bawaria 2007-2013 zrealizowano tu duży projekt, a mianowicie zrewitalizowano zabytkowy obiekt leśny św. Linharta, w którym mieści się informacja turystyczna i kawiarnia, ponadto zbudowano drewniane chodniki bez barier architektonicznych oraz obserwatoria zwierząt, ścieżkę dendrologiczną, małą ścieżkę w koronach drzew oraz wydano wiele kilkujęzycznych materiałów promocyjno-edukacyjnych. W godzinach wieczornych uczestnicy mieli okazję zwiedzić z przewodnikiem uzdrowskie miasto Karlovy Vary. W piątek, w ostatni dzień pobytu studyjnego, zorganizowano wyjazd do uzdrowiska Mariánské Lázně, gdzie gości przywitał wiceburmistrz miasta, który zaprezentował w skrócie tę uzdrowską miejscowość, jej historię i plany na przyszłość. Wyjazd zakończył wspólny projekt realizowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis. W czasie jego realizacji odwiedzono cztery euroregiony: polsko-niemiecki Pro Europa Viadrina, czesko-austriacki Euroregion Silvia Nortica, polsko-czesko-słowacki Euroregion Beskidy oraz czesko-niemiecki Euregio Egrensis. Wierzymy, że wszystkie wyjazdy studyjne do zaprzyjaźnionych euroregionów dostarczyły uczestnikom wielu ciekawych informacji, a także z pewnością mnóstwo nowych doświadczeń związanych z możliwościami współpracy transgranicznej.

Sekretariat Euroregionu

Rzeczywistość rozszerzona w Kuksie. Pobierz, a będziesz zachwycony

Było tutaj, a już go nie ma. Ale może być ponownie! Czy wiecie, że w Kuksie było kiedyś uzdrowisko? Słynniejsze od Karlowych Warów! Stał tu też okazały pałac, a po kaskadowych schodach splotało się wino. Szkoda, że tego nie widzieliście.

Teraz jednak jest wyjątkowa okazja – po Kuksie można przejść się z nową unikatową aplikacją, która zabiera w podróż w czasie. Na ekranie telefonu komórkowego można się przenieść kilka wieków wstecz, a to dzięki aplikacji *Visit.More* z rozszerzoną rzeczywistością, która nie ma sobie równej w Europie. Wystarczy bowiem kilka dobrze zrobionych kliknięć, by zobaczyć, jak Kuks wyglądał w czasach swojej największej świetności.

A jak to działa?

Aplikację *Visit.More* najlepiej jest pobrać w kukskiej informacji turystycznej (to dużo danych, a Wi-Fi jest bezpłatne). Potem należy udać się na przyjemny, trwający około trzydziestu minut spacer po barokowym kompleksie w towarzystwie hrabiego Szporka we własnej osobie. Pokaże on, jak jego zaniści goście spędzali tu sezon uzdrowski, a do domu może uda się zabrać na pamiątkę także jedną z okazałych rzeźb Mateusza Bernarda Brauna. Krótko mówiąc, Kuks można poznawać tak jak nigdy do tej pory!

ZKUSKUKS.cz

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej NOVUM (EUWT)

Nasze Europejskie Ugrupowanie, chociaż trudno w to uwierzyć, rozpoczęło już czwarty rok swojej działalności. Jak co roku na posiedzeniu najwyższego organu, czyli Zgromadzenia Ogólnego, składamy sprawozdanie z działalności za poprzedni, 2018 rok oraz przedstawiamy plan działań na rok bieżący. Gdy trzy lata temu rozpoczynaliśmy pracę, nie było jeszcze wiadomo, jak będzie wyglądać nasza działalność. Oczywiście w Statucie i Konwencji założycielskiej wszystko pięknie opisano, ale tylko w ogólnym zarysie.

To, jak wygląda działalność w praktyce, zależy, podobnie jak we wszystkich dziedzinach życia, od ludzi. Osobiście traktowałem i wciąż traktuję EUWT jako wyzwanie – wykorzystanie tego nowego instrumentu współpracy europejskiej do poprawy współpracy na naszym pograniczu, a tym samym do podniesienia jakości życia jego mieszkańców. Od ponad dwudziestu lat dążą do tego wszystkie euroregiony, a my staramy się do ich osiągnięć nawiązywać. Czy nam się to udaje, czy nie, pozostawiamy ocenie innych.

W zeszłym roku nasza działalność obejmowała realizację rozpoczętych już projektów.

Obecnie realizujemy pięć dużych projektów z programu INTERREG V-A Republika Czeska – Polska i jeden projekt z programu INTERREG Europa Centralna. Do projektów, które rozpoczęliśmy już w 2017 roku, dołączyły kolejne, na które udało się nam pozyskać dofinansowanie: „*Lecznictwo uzdrowiskowe na pograniczu czesko-polskim i jego wkład w rozwój regionalny – Spa4development*” oraz „*Wykształcenie nie zna granic*”. Celem projektu pn. „*Lecznictwo uzdrowiskowe na pograniczu czesko-polskim i jego wkład w rozwój regionalny – Spa4development*” jest rozpoznanie wszystkich miejscowości uzdrowiskowych na polsko-czeskim pograniczu, nie tylko na terenie działania EUWT NOVUM, oraz opracowanie kompleksowej oferty w tym segmencie usług. Naszymi partnerami w ramach tego projektu są Uniwersytet im. Pałackiego z Ołomuńca oraz Instytut Rozwoju Terytorialnego z Wrocławia. Partnerami projektu pn. „*Wykształcenie nie zna granic*” są polska i czeska część Euroregionu Glacensis oraz Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego z Jeleniej Góry. Celem ww. projektu jest zaoferowanie nauki języka polskiego i czeskie-

go samorządom, organizacjom non-profit i innym instytucjom o podobnym charakterze poprzez udostępnienie aplikacji e-learningowej, nad którą obecnie pracujemy. Informacje nt. możliwości zgłoszenia się na kursy prześlemy z odpowiednim wyprzedzeniem.

Ale nasza działalność nie obejmuje tylko projektów. Udało się nam zostać obserwatorem w Komitecie Monitorującym programu INTERREG V-A Republika Czeska – Polska, zostaliśmy mianowani do grupy roboczej ds. przygotowania programu współpracy transgranicznej na okres 2021+. Wierzę, że wspólnie z przedstawicielami euroregionów i samorządów regionalnych będziemy mieli możliwość wykorzystania naszych doświadczeń w ramach tworzenia programu, który przyniesie korzyści wszystkim mieszkańcom naszego polsko-czeskiego pogranicza. Patrząc na swoje wieloletnie doświadczenia, nie wierzę zbyt, by udało się go na kolejny okres programowania choć trochę uprościć, ale sukcesem będzie, jeśli nie przyniesie on kolejnych utrudnień.

*Miroslav Vlasák,
wicedyrektor EUWT NOVUM*

3 Programy transgraniczne – 3 kraje – 1 wydarzenie roczne którego uczestnicy mogli dowiedzieć się:

- ... co łączy Czechów, Polaków i Niemców!
- ... jak fundusze europejskie zmieniły pogranicze!
- ... z oferty których projektów warto skorzystać!
- ... co najlepiej smakuje w Czechach, Polsce i Saksonii!

Na przełomie kwietnia i maja br. (30.4 – 1.5.2019) odbyło się Wydarzenie roczne 2019. Było to wyjątkowe Wydarzenie ponieważ poświęcone uroczystościom 15-lecia współpracy transgranicznej pn. „*Europa na Trójstyku*”. Organizatorami Wydarzenia były trzy Wspólne Sekretariaty: Programu INTERREG V-A Republika Czeska - Polska 2014-2020, Programu Współpracy Wolne Państwo Saksonia - Czechy 2014-2020, Programu Współpracy INTERREG Polska - Saksonia 2014-2020.

W wtorek, 30 kwietnia 2019 w Teatrze Gerharta Hauptmanna w Zittau miała miejsce KONFERENCJA z udziałem Pani Minister Kláry Dostálovej i Wiceministra Adama Hamryszczaka. Podczas konferencji uczestnicy wzięli udział w programie kulturalnym bez granic, zapoznali się z przykładami dobrych praktyk projektów zrealizowanych z programów współpracy transgranicznej oraz obejrzeni trójjęzyczną animację teatralną.

W środę, 1 maja 2019, na czesko-polskim-niemiecko trójstyku Porajów-Hradek-Zittau odbyła się ZABAWA PLENEROWA

z koncertami polskich, czeskich i niemieckich artystów, degustacją regionalnych potraw i mnóstwem ciekawych atrakcji dla małych i dużych uczestników.

Wszystkim uczestnikom dziękujemy za wspólnie spędzony czas i dobrą zabawę a partnerom za pomoc i współpracę przy organizacji Wydarzenia Roczne.

*Zespół Wspólnego Sekretariatu
INTERREG V-A Republika Czeska - Polska*

Współpraca województwa Dolnośląskiego

Pierwsze efekty realizacji „dużych” projektów współpracy polsko-czeskiej w województwie Dolnośląskim

Aktualnie trwa regionalna akcja promocyjna Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska skierowana do ogółu społeczeństwa promująca rezultaty projektów współpracy na polsko-czeskim pograniczu w województwie dolnośląskim prowadzona przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Regionalny Punkt Kontaktowy Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska w Wałbrzychu przeprowadził szereg spotkań informacyjnych, podczas których opinia publiczna mogła pozyskać informacje, jak środki Programu przyczyniają się do rozwoju obszarów przygranicznych i transgranicznej integracji społecznej. Uczestnicy spotkań mogli dowiedzieć się więcej na temat wpływu środków Programu na codzienne życie mieszkańców obszaru pogranicza, szczególnie poprzez tworzenie oferty turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej w zakresie spędzania czasu wolnego, dzięki której wzrasta atrakcyjność i odwiedzalność terenów przygranicznych.

Dni otwarte funduszy Europejskich

W ramach tegorocznych Dni Otwartych Funduszy Europejskich Regionalny Punkt Kontaktowy we współpracy z Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia w Wałbrzychu zorganizował w dniu 10 maja 2019 r. stoisko informacyjno-promocyjne, na którym zaprezentowany został Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska i efekty jego wdrażania i które odwiedziły liczne grupy młodzieży. Na stoisku można było dowiedzieć się, czym jest współpraca transgraniczna, jakiego typu przedsięwzięcia współpracy otrzymują wsparcie z Programu oraz jak wspólne polsko-czeskie projekty zmieniają pogranicze na Dolnym Śląsku.

Targi pracy i edukacji na pograniczu

Na zaproszenie Karkonoskiej Państwowej Szkoły Wyższej w Jeleniej Górze Regionalny Punkt Kontaktowy uczestniczył w Wiosennych Targach Pracy i Edukacji IN FUTURE w dniu 3 kwietnia 2019 r., a w dniu 11 kwietnia 2019 r. na zaproszenie Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu w targach pracy, praktyk i staży w ramach Dnia Kariery PWSZ w Wałbrzychu. Podczas Wiosennych Targów Pracy i Edukacji IN FUTURE wystawcy z polsko-czesko-niemieckiego pogranicza mieli możliwość zaprezentowania swoich firm i instytucji oraz zachęcenia młodzieży

03. 04. 2019 Wiosenne Targi Pracy i Edukacji IN FUTURE. Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, źródło: UMWD.

do związania swojej przyszłości z regionem. Wydarzenie to cieszyło się dużym zainteresowaniem i było doskonałą okazją dla absolwentów szkół i uczelni z naszego regionu, aby poznać oferty potencjalnych pracodawców, ich plany rozwoju i obszary działalności. Tegoroczna edycja Dnia Kariery Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Wałbrzychu odbyła się pod hasłem „20 pomysłów na karierę”. Dzięki wydarzeniu około 200 uczniów i studentów mogło poznać lokalny rynek pracy i funkcjonujące na nim podmioty z wielu branż. W auli uczelni liczni wystawcy z firm i instytucji prezentowali swoje oferty zatrudnienia oraz możliwości współpracy i wsparcia, jakie dają ich organizacje. Przy stoiskach wystawców uczestnicy mieli możliwość rozmowy i zapoznania się z materiałami i prezentacjami. W obu targach jako wystawca uczestniczył Regionalny Punkt Kontaktowy, promując efekty realizacji projektów w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska. Rozmowy ze studentami i wystawcami dały możliwość nie tylko przekazania informacji o Programie i jego rezultatach, ale także poznania inspirujących pomysłów dotyczących współpracy polsko-czeskiej. Duże zainteresowanie targami pracy świadczy o tym, że tego typu spotkania są potrzebne, a młodzi ludzie poważnie myślą o swej przyszłości w regionie.

Spotkania informacyjne dla studentów

W dniu 16 kwietnia 2019 r. w Instytucie Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego pracownicy RPK w Wałbrzychu spotkali się ze studentami filologii czeskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Podczas spotkania studenci mogli uzyskać podstawowe informacje o Programie, zasadach przygotowania propozycji projektowych w aktualnym naborze na projekty edukacyjne, poznać specyfikę projektów transgranicznych oraz zapoznać się z wybranymi projektami realizowanymi w ramach Programu w różnych obszarach współpracy polsko-czeskiej. Poruszono także możliwości przyszłego wykorzystania kompetencji językowych studentów i absolwentów bohemistyki w ramach realizowanych projektów. Szczególną uwagę poświęcono osi priorytetowej 3 Programu Edukacja i kwalifikacje, która stwarza możliwość realizacji projektów w zakresie wspólnych działań w obszarze kształcenia i podnoszenia kwalifikacji absolwentów, współpracy pomiędzy instytucjami edukacyjnymi a instytucjami rynku pracy, jak również kształcenia językowego w ramach systemu oświaty.

10. 05. 2019 Dni Otwarte Funduszy Europejskich w Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia, źródło: UMWD (zdjęcia nr 6 i 6A)

Planowane są kolejne spotkania Regionalnego Punktu Kontaktowego ze studentami na pograniczu, w maju dla młodzieży w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu oraz w Karkonoskiej Państwowej Szkole Wyższej w Jeleniej Górze, a w czerwcu dla seniorów w ramach Uniwersytetów Trzeciego Wieku działających przy uczelniach.

Perspektywy zwiększania poziomu zatrudnienia absolwentów na pograniczu polsko-czeskim

Oś priorytetowa 3 Programu Edukacja i kwalifikacje daje możliwość transgranicznej wymiany uczniów szkół ponadgimnazjalnych, studentów i pracowników pedagogicznych, przede wszystkim realizacji wspólnych kursów, zaję praktycznych, programów nauczania i innych form wspólnego kształcenia, a także stażów i praktyk zawodowych. Projekty, które uzyskały do tej pory dofinansowanie, przyczyniają się do zwiększenia poziomu zatrudnienia absolwentów. Nabyte w wyniku realizacji projektów kompetencje i umiejętności stanowią podstawę konkurencyjności absolwentów szkół wyższych i ponadgimnazjalnych na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy w regionie pogranicza polsko-czeskiego.

W celu poprawy kwalifikacji i kompetencji zawodowych absolwentów w obszarze opieki nad pacjentami w rejonie przygranicznym Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze zrealizowała w partnerstwie z Wyższą i Średnią Szkołą Medyczną z Trutnova polsko-czeski projekt Transgraniczne kształcenie studentów kierunków medycznych dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska.

W ramach projektu studenci kierunków medycznych partnerskich uczelni uczestniczyli w przeprowadzanych wspólnie po obu stronach

Uczestnicy projektu: Transgraniczne kształcenie studentów kierunków medycznych, źródło: Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze.

granicy stażach zagranicznych w instytucjach służby zdrowia i opieki społecznej, wyjazdowych warsztatach porównawczych systemów opieki zdrowotnej, wspólnych konferencjach w celu wymiany informacji w zakresie innowacyjnych metod, jak również kursach językowych.

Projekt dał przy tym możliwość realizacji działań inwestycyjnych niezbędnych do celów współpracy poprzez zakup wyposażenia służącego przygotowaniu studentów do realizacji staży i warsztatów. Po stronie polskiej jest to wyposażenie pomieszczenia do prowadzenia nauki w zakresie opieki pediatrycznej jak również symulatory i fantomy do nauki opieki ginekologicznej, a po stronie czeskiej wyposażenie sal do nauki pielęgniarstwa anestezjologicznego.

Realizacja projektu umożliwiła studentom kierunków medycznych zaprzyjaźnionych uczelni na podniesienie swoich kwalifikacji zawodowych poprzez udział w stażach zagranicznych w instytucjach służby zdrowia i opieki społecznej czy wyjazdowych warsztatach porównawczych systemów opieki zdrowotnej. Niezaprzeczną wartością dodaną projektu

Regionalny Punkt Kontaktowy w Wałbrzychu z siedzibą w Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia, źródło: Stara Kopalnia.

jest nawiązanie bezpośrednich kontaktów zarówno między studentami jak i kadrą pedagogiczną, co w efekcie końcowym może mieć przełożenie na powstawanie kolejnych projektów współpracy.

Efektom transgranicznym projektu, tj. oddziaływaniem po obu stronach granicy i korzyścią dla mieszkańców obszaru pogranicza, jest poprawa zdolności do reagowania na zmieniającą się sytuację na medycznym rynku pracy na pograniczu oraz zmniejszenie zagrożenia związanego z brakiem personelu medycznego.

Szczegółowe informacje o projekcie:

www.kpswjg.pl/pl/projekt-interreg.

Regionalny punkt kontaktowy Programu Interreg V-A republika czeska – polska w wałbrzychu

Zapraszamy do korzystania z usług Regionalnego Punktu Kontaktowego w Wałbrzychu prowadzonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.

W ramach działalności Punktu prowadzimy doradztwo dla Wnioskodawców Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska przy przygotowaniu projektów oraz udzielamy wsparcia Beneficjentom Programu – Partnerom realizowanych projektów w trakcie realizacji projektów.

Prowadzimy działania informacyjno-promocyjne Programu skierowane do opinii publicznej na terenie województwa dolnośląskiego, w szczególności promocję Programu w regionie oraz promocję rezultatów polsko-czeskich projektów współpracy realizowanych w województwie dolnośląskim.

Z usług Punktu mogą korzystać instytucje i organizacje sektora publicznego zainteresowane podjęciem współpracy z partnerami czeskimi w ramach wspólnych projektów o charakterze transgranicznym oraz każdy podmiot zainteresowany efektami realizacji Programu.

Usługi świadczone przez Regionalny Punkt Kontaktowy w Wałbrzychu są bezpłatne. Działalność Punktu współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Pomocy Technicznej Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska.

Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego

Regionalny Punkt Kontaktowy w Wałbrzychu

58-304 Wałbrzych, ul. Wysockiego 29

(Centrum Nauki i Sztuki Stara Kopalnia)

tel. (74) 667 09 90, (74) 667 09 91

e-mail: rpk@dolnyslask.pl

osoby do kontaktu: Ilona Kwiecińska, Sebastian Pacyna

www.ewt.dolnyslask.pl

Odkryj czar Czesko-Morawskiego Pogranicza!

Malownicza ziemia z bajkowymi pałacami, zamkiem owianym tajemnicą, skalnymi labiryntami i wieloma wieżami widokowymi, leżąca wśród pięknej przyrody, z pewnością oczaruje każdego. Zachęcamy do odwiedzenia romantycznych miast Litomyśl, Moravská Třebová, Polička, Svitavy i Vysoké Mýto, w których znajduje się wiele zabytkowych i współczesnych obiektów architektonicznych, odbywają się liczne popularne festiwale i wydarzenia kulturalne. W regionie rozciągającym się wzdłuż historycznej granicy Czech i Moraw wiele atrakcji przygotowano także dla osób lubiących aktywny wypoczynek. Gęsta sieć oznakowanych szlaków pieszych i rowerowych oraz nowoczesne obiekty sportowe stwarzają idealne warunki do aktywnego urlopu i relaksu. Nie ma co się zastanawiać, warto przyjechać, by skosztować wielu oferowanych tu doznań!

Uzdrowisko ducha w Litomyšlu

Pierwsze czeskie uzdrowisko ducha znajduje się w Litomyšlu. Duszę leczy się tu nie za pomocą wody, ale zwiedzając wyjątkowe zabytki i obiekty współczesnej architektury, odwiedzając galerie, a także uprawiając sport czy korzystając z obiektów wellness. Polecamy także wiele popularnych wydarzeń i festiwali, które uzupełniają czarującą atmosferę Litomyšla.

Główną atrakcją miasta jest bajkowy XVI-wieczny, renesansowy pałac, który jako jedyny zabytek we wschodnich Czechach wpisany jest na listę UNESCO. Zwiedzić można sale reprezentacyjne, unikatowy barokowy teatr lub pałacowe piwnice z ekspozycją rzeźb Olbrama Zoubka i woskowym Ser-

cem dla Václava Havla. Z galerii widokowej kościoła pw. Znalezienia św. Krzyża rozciąga się urzekający widok na pałac z tysiącem sgraffitowych listów.

Warto też odwiedzić rodzinne mieszkanie Bedřicha Smetany, muzeum regionalne z interaktywnymi ekspozycjami poświęconymi historii Litomyšla lub Portmoneum, którego wnętrza nietradycyjnymi malowidłami udekorował Josef Váchal, autor dzieła pn. „Krvavý román”.

Moravská Třebová egipska i renesansowa

Także Moravską Třebową zdobi perełka architektoniczna. Tutejszy pałac należy do największych renesansowych dzieł w Europie Środkowej. Można tu zwiedzić laboratorium alchemiczne oraz średniowieczne sale tortur. Po odwiedzeniu pałacu warto udać się szlakiem od renesansu do baroku z centrum miasta na niedalekie Wzgórze Krzyżowe (Křížový vrch), skąd rozciąga się piękny widok na okolice.

Natomiast muzeum miejskie oferuje podróż dookoła świata. Na ekspozycji znajdują się przedmioty z Indii, Barmy, Tybetu i Japonii, zobaczyć można prawdziwą egipską mumię księżniczki Hereret.

Przejażdżka koleją wąskotorową

Z Morawskiej Třebovej można wyruszyć na rowerze w stronę ścieżek górniczych (Hřebečské důlní stezky). Unikatowa sieć ścieżek z wieżą widokową i platformami widokowymi przeznaczona jest nie tylko dla rowerzystów, ale także pieszych turystów. Na Hřebeč można pojechać także koleją wąskotorową z Mladějova. W mladějovskim muzeum przemysłu chyba wszystkich zaciekawią różne typy lokomotyw, drezyn i eksponatów sprzętu rolniczego i drogowego.

Do Svitav za Oskarem Schindlerem i cenną szopką

Svitavy szczytują się jednym z najdłuższych w Czechach rynków z obustronnymi arkadami, które należą do klejnotów dawnej architektury mieszczańskiej. Piękny widok na rynek i całe miasto, a także jego okolice roztacza się z wieży kościoła pw. Nawiedzenia Maryi Panny. Do najpiękniejszych budynków w Svitavach należy Dom Ottendorgera, stojący przy dolnej pierzei rynku, w którym mieści się Muzeum Esperanto. W bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się muzeum miejskie z ekspozycją upamiętniającą Oskara Schindlera, który pochodził ze Svitav. Wybawiciela ponad tysiąca Żydów w okresie holocaustu rozślawił film Stevena Spielberga, utytułowany Oscarem, „Lista Schindlera”. Warto także zobaczyć cenną svitavską rzeźbioną szopkę oraz unikatową kolekcję pralek i sprzętu pralniczego. Ciekawe możliwości uprawiania sportu, a także zrelaksowania się oferują ośrodki Brand, Park patriotů i Vodárenský les, na których terenie są ścieżki dla rowerzystów i rolkarzy, ścieżki edukacyjne oraz miejsca do wypoczynku.

wać średniowieczne miasto lub podziwiać piękno horackiego szkla.

Tajemniczy zamek Svojanov

W głębokich lasach niedaleko Poličky kryje się Svojanov, jeden z najstarszych czeskich zamków królewskich, należący do popu-

szym w Czechach kwadratowym rynku i wokół dawnych bram i wież. Z Praskiej Wieży roztaczają się ciekawe widoki na miasto i okolice. Z bogatą historią motoryzacyjną miasta można zapoznać się w Muzeum Czeskich Nadwozi Samochodowych. Lokalna firma Carrosserie Sodomka należała do czołówki w tej branży. Ekspozycja przedstawia produkcję samochodów od projektu konstrukcyjnego po wyrób finalny. Prezentowane są tu także samochody wyprodukowane w Vysokim Mýcie. Warto zajrzeć także do muzeum regionalnego, w którym prezentowane są zabytkowe sikawki strażackie firmy Stratílek oraz broń (Kabinet militaria).

Polička – miasto średniowiecznych murów i Bohuslava Martinů

Czy wiecie, że średniowieczne mury okalające zabytkowe centrum Poličky mają 1220 metrów długości i dziewiętnaście wież? Dzięki temu należą do najlepiej zachowanych fortyfikacji miejskich w Europie Środkowej. Z przewodnikiem z muzeum można przejść po udostępnionej galerii murów wraz z kilkoma wieżami.

W Centrum Bohuslava Martinů warto poznać historię światowej sławy kompozytora pochodzącego z Poličky. Na interaktywnych ekspozycjach można zaś wziąć do ręki miecz, strzelić ze strzelby snajpera, zbudować

larnych celów wycieczek na terenie kraju pardubickiego. Warto obejrzeć reprezentacyjne wnętrza i piwnice z salą tortur, pospacerować w gotyckim ogrodzie i zamkowych międzymurzach, a w domu giermków poznać życie średniowiecznej załogi zamku. Z zamkowej wieży roztacza się zaś przepiękny widok na okolice. Na zamku Svojanov przez cały rok organizowane są popularne imprezy kulturalne.

Śladami samochodowej elegancji do Vysokiego Mýta

W mieście założonym przez Przemysła Ottokara II można pospacerować po najwięk-

Znacie czeski Wersal?

Rokokowy pałac w Nowych Hradach określenie „czeski Wersal” zawdzięcza swojemu urokowi i wkomponowaniu w sztucznie zbudowane otoczenie przyrodnicze. Pałac leży w odległości kilku kilometrów od Wysokiego Mýta, w pobliżu popularnego rezerwatu Toulouvcovy maštale. Pospacerować można po ogrodach z amfiteatrem i naturalnym labiryntem lub zwiedzić muzeum z ciekawą ekspozycją motorowerów. Niecodziennych wrażeń dostarczy obserwowanie jeleni i danieli w pobliskim zwierzyńcu.

w dawnych czasach ukrywał się tu ze swoją drużyną rycerz rozbójnik Toulouvec. Podczas spaceru lub przejażdżki rowerowej rozbójnika już nie znajdziemy, ale jest za to skalne Kolumbovo vejce (Jajko Kolumba), Kazatelna (Ambona), Dudychova jeskyně (Jaskinia Dudycha), Panský stůl (Pański Stół) lub Městské maštale (Miejskie Stajnie). Piękne widoki na malowniczy rezerwat Toulouvcovy maštale rozciągają się z wieży widokowej Toulouvcova rozhledna przy Budislaviu oraz z wież widokowych Terezka koło Prosečy i Borůvka niedaleko Hlubokey.

Czarujące wędrówki z możliwością wygrania telefonu komórkowego, tabletu lub weekendowego pobytu

Czy bogata oferta turystyczna regionu Pogranicza Czesko-Morawskiego (Českomoravské pomezí) robi wrażenie? Warto odwiedzić te tereny i wziąć udział w konkursie ze świetnymi nagrodami! Popularny konkurs „Kouzelné putování Českomoravským pomezím” trwa w regionie całe lato i jesień. Wystarczy odwiedzić niektóre z miejsc konkursowych i zbierać naklejki na kartę do gry. Każdy uczestnik konkursu otrzyma drobny upominek, a gdy uśmiechnie się do niego

Do rezerwatu Toulouvcovy maštale rowerem lub pieszo

Na pieszą lub rowerową wycieczkę można się wybrać do rezerwatu przyrody Toulouvcovy maštale, na którego terenie znajduje się wiele form skalnych z piaskowca, jary i głębokie wąwozowate doliny. Legenda głosi, że

Wycieczkę uatrakcyjni zwiedzenie Muzeum Fajek w Proseču, w którym można się wiele dowiedzieć o historii rzemiosła, które jest dla tego regionu typowe.

szczęście, może wygrać jedną z głównych nagród: telefon komórkowy, tablet, pobyt weekendowy, bilety na festiwal Smetanova Litomyšl, do zabytków lub muzeów oraz wiele innych wartościowych nagród rzeczowych. Karty do gry i specjalne naklejki można otrzymać we wszystkich miejscach konkursowych, którymi są między innymi: pałace Litomyšl, Nové Hrady i Moravská Třebová, zamek Svojanov, muzea w Poličce, Svitavach i Wysokim Mýtie, wieże widokowe, kolej wąskotorowa w Mladějovie, lub informacje turystyczne miast Czesko-Morawskiego Pogranicza. Więcej informacji na

www.ceskomoravskepomezí.cz/kouzelné-putování

Cyklobusy

W czasie całego sezonu letniego, od 1 czerwca do 29 września, turyści piesi i rowerzyści mogą korzystać z cyklobusów, które kursują do najciekawszych miejsc Czesko-Morawskiego Pogranicza i okolic. Szczegółowe informacje i ulotka z mapą, rozkładami jazdy i propozycjami wycieczek są dostępne w informacjach turystycznych oraz na portalu turystycznym regionu.

www.ceskomoravskepomezi.cz

Českomoravské pomezí ma svůj profil také na Facebooku i Instagramie!

Zdjęcie: archiwum organizacji turystycznej Českomoravské pomezí

Kalendarz imprez 2019

Czerwiec

13 czerwca – 7 lipca • Smetanova Litomyšl • Niepowtarzalnych wrażeń z koncertów czołowych wykonawców w czarującym otoczeniu zabytku UNESCO dostarczą jeden z największych czeskich festiwali muzyki klasycznej.

Lipiec

13 lipca • Svitavy – plac náměstí Míru • Święto Piwa i wystawa zabytkowych samochodów • Podczas święta można wybierać z oferty 18 browarów i obejrzeć zabytkowe samochody i motocykle. Ponadto oferowana jest bogata gastronomia, wiele zabaw, konkursów i muzyki.

Sierpień

17–18 sierpnia • zamek Svojanov • Wojna trzydziestoletnia na zamku Svojanov
Cofnijmy się o kilka stuleci! Zobaczymy zdobywanie zamku, pojedynki szermierzy oraz średniowieczne tańce i targowisko.

23–25 sierpnia, Palička – plac Palackého náměstí • Palička 555
Popularny festiwal wielogatunkowy łączy gwiazdy rocka, popu, jazzu, muzyki klasycznej i teatru.

24 sierpnia • Mladějov na Moravě • Historyczna bitwa Mladějov – Blosdorf
Vzpomínková akce s bitevním ukázkou, v níž proti sobě nastoupí rakouská a ruská armáda, doplní projíždky úzkokolejkou na Hřebeč.

26 sierpnia – 1 września • Svitavy • Top tydzień
Top tydzień to dni pełne rozrywki – memoriał snycerski, wystawy, koncerty zespołu Slza i wielu innych wykonawców, tradycyjny odpust.

30–31 sierpnia • Moravská Třebová • Kejkle a kratochvíle • Do wieczornego balu maskowego w stylu renesansowym nawiązuje w drugim dniu historyczny program z orszakiem, średniowiecznymi pieśniami i tańcami oraz występami kuglerzy i fakirów.

Wrzesień

6–8 wrzesień • Litomyšl • Narodowe rozpoczęcie Dni Dziedzictwa Europejskiego • Bogaty weekendowy program połączony z Włoskim Świętem z okazji 20-lecia wpisania pałacu na listę UNESCO i popularną imprezą Litomyšlské dvorky.

6–8 września • Vysoké Mýto • Dni miasta • Bogaty program muzyczny uzupełniony tradycyjnym Kujebáckim jarmarkiem, Dni Otwartych Drzwi zabytków i festiwal studencki Gymjam.

17–22 września • Palička • Mime Fest
Niepowtarzalny międzynarodowy przegląd współczesnej sztuki pantomimy, dostarczający widzom śmiechu, wzruszeń i refleksji.

Październik

26 października • Vysoké Mýto • Festiwal Bębniarski
Atrakcyjny międzynarodowy przegląd, podczas którego co roku prezentują się najlepsi krajowi i zagraniczni bębniarze.

Dobruška ponownie gościła F.L. Věka

W tym roku mija już 250. rocznica narodzin Františka Vladislava Heka, którego chyba każdy w Czechach zna pod imieniem F.L. Věk z pięcioczęściowej powieści Aloisa Jiráska, która została sfilmowana w 1970 roku.

F.L. Věk urodził się 11.04.1769 roku w Dobrušce. Jego rodzicami byli Jerzy i Barbara. Mały Franciszek, który od dzieciństwa zaskakiwał swoimi wielostronnymi uzdolnieniami, zdobył wykształcenie podstawowe w miejscowej szkole miejskiej. Już wówczas wyróżniał się wyjątkowym talentem muzycznym, który otworzył mu drzwi do stypendium na studia w Pradze. Nade wszystko kochał książki. Po ukończeniu szkoły, od 1782 roku kontynuował naukę w liceum pijarów. Bystrego ucznia z czeskiego miasta Dobruška zachwyciły i szybko wciągnęły początki rodzącego się właśnie odrodzenia narodowego. Był patriotą zafascynowanym narodzinami nowożytnego czeskiego teatru i chciał służyć także czeskiej prasie. Kupował tanie książki ze zlikwidowanych bibliotek klasztornych i wysyłał je do domu do Dobrušky. Jednak zdobywanie środków na dalsze studia własną pracą wcale nie było łatwe. Także z tych powodów w połowie lat osiemdziesiątych wrócił do domu. Po epizodycznej próbie zrobienia kariery urzędniczej w pałacu w Opočnie zaczął przejmować po ojcu kupieckie rzemiosło. Miał zapewnione środki do życia i przyjaciółkę z dobrej rodziny, Marię Ježkovą, a więc w 1792 roku nic nie

stało na przeszkodzie, by się ożenić. Sam Hek był niestrudzonym czytelnikiem. Świadczy o tym jego biblioteka licząca 3284 woluminy. Bezspornie był jedną z najważniejszych postaci w czasach odrodzenia na ówczesnej ziemi kłodzkiej. Po śmierci Franciszka ludzie opowiadali Aloisowi Jiráskowi wzruszającą historię patrioty i kupca z Dobrušky. Zachwycony tą opowieścią zaczął szukać informacji w dostępnych źródłach. Owocem wytrwałych starań była pięcioczęściowa powieść „F.L. Věk”, idealizująca czeskie odrodzenie narodowe, która pięćdziesiąt lat temu zainspirowała twórców do nakręcenia serialu o takiej samej nazwie. Serialu, któremu Dobruška wiele zawdzięcza, w tym uratowanie rodzinnego domu Heka dla przyszłych pokoleń.

Lokalni mieszkańcy bardzo go sobie cenią, no bo kto znałby Dobruškę, gdyby František Filip nie podjął się reżyserii tego pięknego dzieła, które przypominamy sobie na ekranach telewizorów do dnia dzisiejszego...

Obchody tegorocznej ważnej rocznicy związane były z 50-leciem Kina 70. Goście mogli między innymi obejrzeć film dokumentalny z cyklu „Pokračování příště” (Ciąg dalszy nastąpi), przypominający serial „F.V. Věk – 250”. Chociaż Radoslava Brzobohatego, który wcielił się w rolę dorosłego Franciszka, już nie ma wśród nas, to Dobruška gościła aż dwóch Franciszków – Jana Bössera i Jindřicha Hrubego. Pierwszy z nich miał w czasie kręcenia zdjęć ledwo 7 lat. Nie zabrakło też Evy Voskovéj, przedstawicielki żony Franciszka, Mária Snížkovéj, czy znanego historyka filmu Pavla Taussiga. Dla wszystkich aktorów dużym zaszczytem i niezapomnianym przeżyciem było przyznanie im ról przez reżysera Františka Filipa. Serial kręcono przy udziale wybitnych aktorów w wyjątkowej atmosferze, spotęgowanej realiami czasów, w których serial „F.L.

Věk” powstawał. Ich pierwsze kroki w Dobrušce prowadziły do rodzinnego domu Heka, w którym słowami „Witajcie w domu!” przyjął ich dawny dyrektor muzeum Jiří Mach. W trakcie zwiedzania aktorzy wspominali zarówno wyjątkową atmosferę, która panowała przez cały czas robienia zdjęć do serialu, jak i wyjątkowych aktorów, z którymi spotkali się dzięki swoim rolom. Jindřich Hrubý powiedział między innymi: **„Chociaż byliśmy mali, podchodzili do nas jak do przyszłych kolegów po fachu i tak też nas traktowali. Uczyli nas cierpliwości. Byli niesamowicie otwarci, a więc takie spotkania były wspaniałe”**. Spotkanie aktorów z widzami było wielkim przeżyciem, usłyszeliśmy opowieści, których na ekranach telewizorów zobaczyć się nie da.

Towarzystwo im. F.L. Věka przygotowało z tej okazji uroczysty koncert, dzięki któremu 11 kwietnia w kościele św. Wacława w Dobrušce przypomnieliśmy sobie dorobek wielkiego patrioty, pisarza, kompozytora i publicysty. Podczas koncertu wystąpił legendarny skrzypek Václav Hudeček, który w tym samym kościele w 2011 roku otwierał pierwszą edycję festiwalu muzycznego F.L. Věka, rozsławiającego miasto Dobruška już od ośmiu lat. Akompaniowała mu Orkiestra Festiwalowa F.L. Věka, którą poprowadził pochodzący z Indii dyrygent Debashish Chaudhuri, miłośnik czeskiej muzyki i kultury, mieszkający w Pradze. Podczas koncertu usłyszeliśmy także przewodni utwór serialu telewizyjnego „Soudce všeho světa Bože” w wykonaniu żeńskiego chóru Vlasta. Koncert odbył się przy dofinansowaniu Miasta Dobruška i Kraju Hradeckého, a patronatem objęli go hetman Jiří Štěpán i wicehetman Martina Berdychová.

W ramach Festiwalu F.L. Věka do końca roku odbędą się jeszcze kolejne koncerty wybitnych wirtuozów, wokalistów i zespołów muzycznych. Każdy koncert to wspaniałe przeżycie kulturalne nie tylko dla miłośników muzyki poważnej.

Jak widać, Dobruška nie zapomina o swoim ukochanym Franciszku i wierzymy, że nie zapomną o nim także dalsze pokolenia. Zapraszamy na wycieczkę do nas i do odwiedzenia rodzinnego domu F.L. Věka. Na ekspozycji można między innymi zobaczyć historyczne fotografie ze słynnego serialu, a także kostiumy, które nosili aktorzy. Miło nam będzie Państwa gościć w Dobrušce.

*Blanka Čiháčková,
radna Miasta Dobruška*

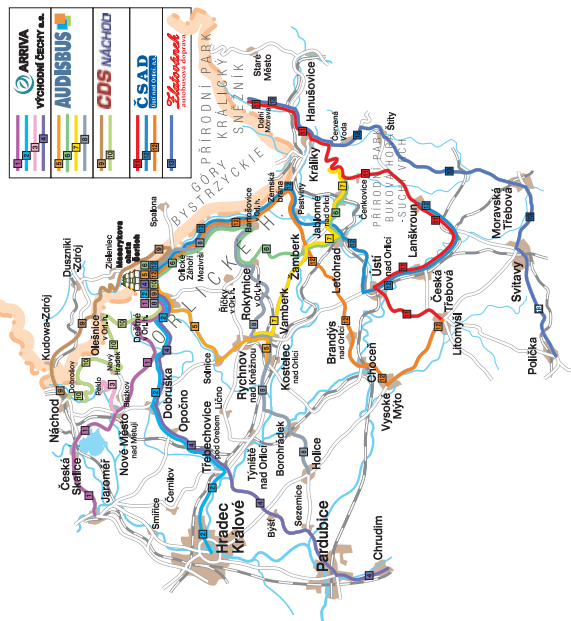
Cyklobusy przewożą rowerzystów do Gór Orlickich i regionu Podorlicko, Buková hora - Suchý vrch, Králický Sněžník, Železné hory i Žďárské vrchy

W soboty, niedziele i święta od 2. 6. do 30. 9. 2019 roku

On-line informace o spojích IREDO

- mobilní aplikace IREDO
  - tabule.oredo.cz
  - QR kódy na zastávkách
  - informační linka: 491 580 333 (774 076 546)
- (v pracovní dny od 6:00 do 21:00, v ostatní dny od 8:00 do 19:00)

Die platných Smluvních přepravních podmínek IREDO je zakázána přeprava kol s jímym než elektrickým přídatným motorem a přeprava elektrokol s neodnímatelnou baterií.

Turistická linka č. 640034 - Ružová (3)
Nové Město nad Metují - Pektlo

čas	zastávky	PR	čas
13:40	Nové Město n. Met., nám. Republiky	←	14:18
13:45	Nové Město n. Met., Na Avenite		14:16
13:47	Nové Město n. Met., Sokolská		14:14
13:49	Jestřebí, Liščí bouda		14:12
13:55	Jestřebí, Pektlo		14:05

Linka č. 620717 - Modrofialová (4)
Chrudim - Pardubice - Trebechovice p. Orheb. - Úpáčeň - Dobruška

čas	zastávky	PR	čas
7:15	Chrudim, aut. st.	←	18:25
7:45	Pardubice, aut. nádr.		18:10
7:55	Pardubice, Dubina, centrum		18:03
8:00	Sezemice, pastva		17:58
8:05	Rokytno		17:53
8:10	Byšt, škola		17:49
8:15	Byšt, Bělečko		17:45
8:20	Trebechovice p. Orheb., Krňovice		17:40
8:35	Trebechovice p. Orheb., Masarykovo nám.		17:35
8:41	Ledce		17:27
8:46	Opotno, nám.		17:16
9:00	Dobruška, aut. st.		17:10
9:15	Dobruška, Laichterova		17:06
9:25	Bábelín		16:58
9:28	Kounov, hostinec		16:55
9:37	Kounov, Hluky		16:51
9:38	Dešné v Or. h., Plesnice		16:45
9:42	Dešné v Or. h., odb. Spicák		16:44
9:43	Dešné v Or. h., Národní dům		16:41
9:45	Dešné v Or. h., sjezdovka		16:39
9:55	Dešné v Or. h., Zákoutí hot. Ofice		16:30

Linka č. 660141 - Oranžová (5)
Častolovice - Kostelec n. Orli. - Vamberk - Rychnov nad Kněžnou

čas	zastávky	PR	čas
7:48	Častolovice, žel. st.	←	15:05
8:02	Kostelec n. Orli. nám.		14:54
8:11	Doubrávy n. Orli. U váhy		14:48
8:14	Vamberk, nám.		14:44
8:35	Lupenice		14:39
8:43	Rychnov n. Kněž. žel. st.		14:34
8:49	Solnice, nám.		14:22
8:57	Kvasiny, konzum		14:16
9:28	Skutnov n. Bálou, nákupní středisko		14:10
9:30	Dešné v Or. h., sjezdovka		14:03
9:40	Dešné v Or. h., Zákoutí hot. Ofice		13:48
9:45	Dešné v Or. h., Šerlich, Masarykova ch.		13:20

Linka č. 640395 - Zelená (10)
Náchod - Kutná Hora - Zlatenice - Orlické Záhoří - Šerlich

čas	zastávky	PR	čas
8:20	Náchod, aut. st.	←	11:40
8:26	Náchod, Okresní úřad		11:38
8:30	Náchod, školy TGM		11:36
8:34	Náchod, nemocnice		11:34
8:37	Náchod, Lipí		11:30
8:42	Náchod, Jizbice		11:26
8:47	Náchod, Dobrošov		11:22
9:00	Česká Čermná		11:18
9:05	Borová „U jedle“		11:13
9:11	Nový Hrádek, nám.		11:10
9:22	Nový Hrádek, odb. Doty		11:05
9:24	Janov, Tis, Gestra CZ		11:01
9:26	Janov, Tis, odb. Sněžné		10:59
9:29	Nový Hrádek, Rzy, U Pařížků		10:58
9:33	Nový Hrádek, Rzy, U Anušů		10:56
9:37	Nový Hrádek, Rzy, u vl. odb. Dlouhé		10:54
9:40	Olešnice v Orlických horách, dohř.		10:52
9:42	Olešnice v Orlických horách, nám.		10:49
9:44	Olešnice v Orlických horách, SKI areál		10:47
9:45	Sedloňov, Polom odb. Sněžné		10:43
9:55	Sedloňov, Polom		10:41
10:05	Sedloňov, hostinec		10:40
10:10	Dešné v Or. h., Serflichský mlýn		10:38
10:15	Dešné v Or. h., odb. Spicák		10:36
10:20	Dešné v Or. h., odb. Jitřenka		10:34
10:25	Dešné v Or. h., Národní dům		10:33
10:30	Dešné v Orlických horách, sjezdovka		10:31
10:35	Dešné v Or. h., Zákoutí, hot. Ofice		10:29
10:40	Dešné v Or. h., Šerlich, Masarykova ch.		10:20

Linka č. 680948 - Červená (11)
Litomyšl - Části nad Orlicí - Česká Třebová - Lanškroun - Čankovice - Dolní Morava

čas	zastávky	PR	čas
7:15	Litomyšl, aut. nádr.	←	18:25
7:28	Litomyšl, zámek		18:22
7:50	Štěpánice, Transformátor		( )
8:00	Ústí n. Orli., aut. nádr.		( )
8:05	Česká Třebová, Bezdolná		( )
8:15	Česká Třebová, Litomyšl		18:10
8:25	Česká Třebová, termální lázeň		17:59
8:29	Trhovec, u Vondrášků		17:55
8:35	Rudolice, křiž. 1-43		17:49
8:45	Lanškroun, aut. nádr.		17:45
8:55	Horní Čermná, Náměstky		17:30
9:05	Vyprachovice, škola		17:26
9:14	Vyprachovice, Hobbova pod Převáží		17:23
9:15	Čankovice, u parkoviště		17:19
9:30	Čankovice, Obří		17:15
9:40	Orlíčky odb. Suchý vrch		17:10
9:50	Červená Voda, Perla 09		17:08
10:01	Krátký, aut. st.		17:50
10:05	Dolní Morava, obchod		16:44
10:10	Dolní Morava, lesní správa		16:39
10:20	Dolní Morava, konečná		16:35

Linka č. 660055 - Fialová (1)
Jaroměř - Česká Štáblice - Nové Město n. Met. - Omlínov - Bačelín - Bystřá - Sedlňov - Deštné v Orlických horách - Šerlich

čas	zastávky	čas
7:20	Jaroměř, Jeserňov, Korunní bradky	11:20
7:30	Jaroměř, Sv. Čecha	11:18
7:30	Jaroměř, Tanex	11:16
7:30	Jaroměř, aut. st.	11:15
7:30	Dolný, Čáslavky	11:11
7:30	Dolný	11:10
7:30	Dolný, Sviničský my	11:08
7:30	Česká Štáblice, Rozkoš	11:06
7:30	Provozdovnov, Evorovov, hřbitov	11:03
7:30	Provozdovnov, hřbitov, hřbitov	10:55
7:30	Nové Město n. Met. Vrchovina, dálniční	10:53
7:30	Nové Město n. Met. Žel. st.	10:49
7:30	Nové Město n. Met. Na Býčích	10:47
7:30	Nové Město n. Met. Na Býčích	10:45
7:30	Nové Město n. Met. Na Býčích	10:43
7:30	Nové Město n. Met. Na Býčích	10:40
7:30	Nové Město n. Met. Na Býčích	10:38
7:30	Bohušín, Vanovka	10:37
7:30	Omlínov, U Jelena	10:36
7:30	Omlínov, host. U potoka	10:34
7:30	Bačelín	10:30
7:30	Bystřá v Or. h.	10:26
7:30	Sněžné, Na Krahulci	10:23
7:30	Sněžné, odbočka Dobřany	10:22
7:30	Sedlňov, Gesta	10:21
7:30	Sedlňov, U Bašky	10:20
7:30	Sedlňov, hřbitov	10:18
7:30	Sedlňov, odb. Šerlichský mlýn	10:16
7:30	Deštné v Or. h., odb. Spáček	10:14
7:30	Deštné v Or. h., Jitřenka	10:13
7:30	Deštné v Or. h., Národní dům	10:11
7:30	Deštné v Or. h., sjezdovka	10:09
7:30	Deštné v Or. h., Zákonití hot. Office	10:00
7:30	Deštné v Or. h., Šerlich, Masarykova ch.	15:30

Linka č. 660143 - Tmavě zelená (6)
Jablůnka nad Orlicí - Letohrad - Zámberk - Rokynice v Or. h. - Deštné v Or. h. - Šerlich

čas	zastávky	čas
9:30	Orlický, odb. Suchý vrch	16:55
9:45	Jablůnka n. Or. h., aut. st.	16:40
10:05	Letohrad, žel. st.	16:25
10:13	Lukavice, OBÚ	16:15
10:25	Zámberk, aut. nadr.	16:10
10:35	Kunvald, Kampaňka	16:00
10:50	Rokynice v Or. h., žel. st.	15:50
10:55	Rokynice v Or. h., odb. Řický	15:40
10:55	Řický, parkoviště	( )
10:55	Řický, Mezvrší	( )
11:11	Barošovice v Or. h., Obecni úřad	15:28
11:32	Orlické Záhoří, u kostela	15:08
11:45	Deštné v Or. h., Šerlich, Masarykova ch.	14:55
11:55	Deštné v Or. h., Zákonití hot. Office	14:45

Linka č. 660144 - Žlutá (7)
Rychtov nad Knežnou - Zámberk - Letohrad - Jablůnka nad Orlicí - Čenkovice - Orlický, odbočka Suchý vrch

čas	zastávky	čas
7:35	Rychtov n. Knežnou, žel. st.	18:50
7:50	Zámberk, nám.	18:40
8:00	Pýšná n. Zdob. U kostela	18:30
8:15	Zámberk, aut. nadr.	18:20
8:20	Lukavice, OBÚ	18:13
8:35	Letohrad, aut. nadr.	18:05
8:45	Mistrovice, host.	17:50
9:00	Jablůnka n. Or. h., aut. st.	17:40
9:15	Orlický, odb. Suchý vrch	17:25

Linka č. 660146 - Šedá (8)
Holeč - Častolovice - Kostelec n. Or. - Doudleby n. Or. - Zámberk - Rychtov n. Knežnou - Rokynice v Or. h. - Řický - Deštné v Orlických horách - Šerlich

čas	zastávky	čas
7:35	Holeč, základní škola	7:20
7:50	Holeč, prodejna	7:10
8:00	Častolovice, nám.	7:00
8:10	Kostelec n. Or., nám.	17:49
8:15	Doudleby n. Or. U vally	17:39
8:27	Zámberk, nám.	17:28
8:50	Rychtov n. Knež. žel. st.	17:17
9:01	Čenkovice, U Štěpána	16:58
9:11	St. n. Zdob. škola	16:51
9:23	Rokynice v Or. h., žel. st.	16:42
9:28	Rokynice v Or. h., odb. Řický	16:35
9:38	Barošovice v Or. h., Obecni úřad	16:31
( )	Řický, parkoviště	16:20
( )	Řický, Mezvrší	( )
10:00	Orlické Záhoří, u kostela	16:00
10:13	Deštné v Or. h., Šerlich, Masarykova ch.	15:49
10:23	Deštné v Or. h., Zákonití hot. Office	15:40

Linka č. 000201 - Hnědá (9)
Náchoř - Kutovská Záhří - Zelenice - Orlické Záhoří - Šerlich - Deštné v Orlických horách

čas	zastávky	čas
9:00	Náchoř, aut. st.	16:36
9:10	Náchoř, Bálavcov, státní hranice	( )
9:16	Kutovská Záhří, Stone, granica panstwa	16:26
9:22	Ludovce	16:21
9:24	Zelenice, Kozia Halla	16:14
9:34	Zelenice, AVF	16:07
9:42	Zelenice, wies	16:04
9:47	Mostowice	15:56
9:49	Orlické Záhoří, cejhice	15:52
10:05	Orlické Záhoří, u kostela	15:50
10:05	Orlické Záhoří, Bedřichovka	15:46
10:20	Deštné v Or. h., Šerlich, Masarykova ch.	15:40
10:20	Deštné v Or. h., Šerlich, spiznovka	15:30

Linka č. 700949 - Modrá a tmavě oranžová (12)
Pastviny - Bartošovice v Orlických horách - Orlické Záhoří - Deštné v Or. h. - Šerlich

čas	zastávky	čas
7:00	Lanskroun, aut. nadr.	16:30
7:12	Trebovice, rozc. k nádr.	16:23
7:30	Česká Třebová, Terminál J. Pernera	16:20
7:35	Česká Třebová, Pamk. škola	16:12
7:40	Dlouhá Třebová, Jednota	16:00
7:45	Ústí n. Or. h., Hýkavý sídliště	15:40
8:00	Ústí n. Or. h., aut. nadr.	15:35
8:13	Dolní Dobrouč, Seiv	15:25
8:38	Letohrad, aut. nadr.	( )
7:08	Neskor. dot. u mostu	( )
7:11	Litomyšl, aut. nadr.	( )
7:30	Cerekvice n. Loučnou, rozc. D.1	( )
7:50	Hrušova	( )
8:03	Vysoké Mýto, aut. nadr.	( )
8:15	Chocim, žel. st.	( )
8:20	České Libavany, Jednota	( )
8:40	Pejnice, naměstsko	( )
8:55	Zámberk, aut. nadr.	( )
9:00	Pastviny, RZ.	( )
9:11	Klášterec n. Or. h., ŽS	( )
9:21	Česká Petrovka, Křiž. na Zámku	( )
9:30	Barošovice v Or. h., Obecni úřad	( )
9:35	Barošovice v Or. h., Nerova	( )
9:47	Barošovice v Or. h., Nová Ves, zast. Office	( )
9:52	Orlické Záhoří, u kostela	( )
10:00	Orlické Záhoří, Bedřichovka	( )
10:05	Deštné v Or. h., Šerlich, Masarykova chata	( )
10:10	Deštné v Or. h., Šerlich, Masarykova chata	14:30

Linka č. 680018 - Tmavě modrá (13)
Políčka - Štítavy - Moravská Třebová - Štítavy - Králupy - Dolní Morava

čas	zastávky	čas
7:40	Políčka, aut. st.	16:30
8:02	Květná, host	16:21
8:13	Štítavy, aut. nadr.	16:08
8:30	Kodlňov, Hřebeč, tunel	15:53
8:37	Moravská Třebová, aut. nadr., stan. 8	15:34
8:45	Staré Město, aut. st.	15:19
8:53	Trebatov, OBÚ	15:11
8:58	Krasikov, Jednota	15:04
9:07	Talenice, Jednota	14:59
9:16	Strážná, OBÚ	14:50
9:37	Čokývle, OBÚ	14:42
9:52	Štítavy, škola	14:32
9:56	Pisatov, Bukovice, č. 4	14:17
10:02	Červená Voda, rozc. Mlýnský Dvůr	14:02
10:17	Červená Voda, OBÚ	13:55
10:34	Králupy, aut. st.	13:52
10:40	Dolní Morava, lesní správa	13:32
10:40	Dolní Morava, konečná	13:30

Vrchlabí i Kowary – doświadczeni partnerzy

Miasto Vrchlabí i miasto Kowary, leżące po polskiej stronie Karkonoszy, po raz pierwszy potwierdziły chęć wspólnych działań w 2007 roku, podpisując Memorandum o przyjaźni, porozumieniu i współpracy. Zamiar przypieczętowano zawarciem oficjalnej umowy o partnerstwie w 2013 roku po realizacji kilku wspólnych projektów.

Oba miasta dzieli odległość tylko 55 km, są podobnej wielkości i mają podobną historię. Vrchlabí i Kowary to dawne miasta górnicze, które powstały niemal w tym samym czasie – Kowary w 1513 roku, Vrchlabí w 1533 roku. Później powstawały tu manufaktury i rozwijał się przemysł włókienniczy. Obecnie miasta są sobie bliskie także pod względem ruchu turystycznego.

Regularne spotkania burmistrzów i przedstawicieli obu miast potęgują udaną współpracę i otwierają nowe tematy do dyskusji. Wybory samorządowe, które odbyły się jesienią 2018 roku, skutkowały zmianami we władzach Kowar. Nową burmistrz jest pani Elżbieta Zakrzewska. Drugiego kwietnia pani burmistrz wraz z przedstawicielami Kowar spotkała się po raz pierwszy po wyborach z władzami Vrchlabí. Gościom zaprezentowano zabytki miasta, a także rezultaty dotychczasowej współpracy. W ramach prowadzonych rozmów poszukiwano nowych dróg współpracy, która po ponad dziesięciu latach wspólnych doświadczeń ma mocne fundamenty, poruszono także aktualne zagadnienia związane z rozwojem polskiego i czeskiego obszaru Karkonoszy, gdzie oba miasta odgrywają znaczącą rolę.

Konkretne efekty współpracy widoczne są dzięki realizacji kilku projektów dofinansowanych z funduszy transgranicznych Unii Europejskiej za pośrednictwem Euroregionu Glacensis (a w przypadku Kowar Euroregionu Nysa, do którego miasto należy), takich jak np. „Wzmacnianie przyjaźni szkół z miast Vrchlabí i Kowary”, „Rocznica założenia miast Kowary i Vrchlabí”, „Vrchlabí i Kowary – razem 10 lat w Europie”, „Vrchlabí i Kowary wspierają wysportowane dzieci”, „Sztuka to przyjemność! – artystyczny projekt dla dzieci z Kowar i Vrchlabí”, i inne...

W 2019 roku i na początku 2020 roku będzie realizowany kolejny mikroprojekt, „Vrchlabí i Kowary – 8 szkół razem”. Projekt ten jest zwieńczeniem dotychczasowej współpracy

miast i szkół i obejmuje cztery obszary – kulturę, sport, wspieranie kształcenia technicznego i turystykę. W ramach tego projektu w ciągu dwunastu miesięcy odbędzie się 14 wspólnych spotkań. W kwietniu odbyły się już spotkania mające na celu pogłębienie stosunku dzieci do techniki. Dzieci z Kowar i Vrchlabí zwiedziły Muzeum Merkur w Policy nad Metují, gdzie przez cały dzień pracowały w jego warsztatach. Miasto Vrchlabí zakupiło kilka nowych zestawów klocków i elementów do budowy, by dzieci mogły doskonalić swoją motorykę podczas warsztatów Merkuru w Centrum Dzieci i Młodzieży Pełišek. Do końca roku szkolnego odbędzie się dwudniowy rajd po Karkonoszach – naszych wspólnych górach, a także trzydniowe warsz-

taty fotograficzne w Kowarach prowadzone przez doświadczonych fotografów, dwudniowe spotkanie sportowe mające na celu doskonalenie dzieci w biegu na orientację i we wspinaczkę. Przewidziane są też działania dla dzieci z klas młodszych, które dwukrotnie spotkają się w Dinoparku w Szklarskiej Porębie. Działania w zakresie kultury i sportów zimowych rozpoczną się jesienią 2019 roku.

Zarówno oba miasta partnerskie, jak i szkoły podejmują także wspólne inicjatywy poza Funduszem Mikroprojektów. Co roku w okresie adwentowym odbywa się regularnie „Wspólne kolędowanie przy choince” organizowane w holu pałacu w Vrchlabí. W spotkaniu tym tradycyjnie uczestniczą około 130 dzieci. Na wydarzenie przychodzą popatrzeć rodzice, dziadkowie, a także inne osoby chcące posłuchać polskich i czeskich

kolęd. W ramach wspierania dobrych stosunków partnerskich Miasto Vrchlabí organizuje zajęcia z języka polskiego nie tylko dla pracowników urzędu, ale też mieszkańców. Co roku organizowane są wycieczki mające na celu poznawanie przyjaciół. Dużym sukcesem cieszyły się przykładowo wycieczki do Wrocławia, Zgorzelca i Vrchlabí, Karpacza i Kowar, które uczestnikom przyniosły wiele radości. Przewodnikiem był kierownik kowarskiej informacji turystycznej pan Andrzej Weinke wraz z pracownikami z Urzędu Miasta w Kowarach.

Współpraca miast partnerskich jest bardzo ożywiona i urozmaicona. Miasto Vrchlabí dwa lata temu rozpoczęło, realizując projekt „*The Start of the Cooperation Krkonoše – Tatry*”, udaną szerszą międzynarodową współpracę, obejmującą spotkania dzieci ze szkół podstawowych. Projekt ten otrzymał dofinansowanie z Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego. Uczestniczyło w nim czterech partnerów z trzech krajów V4, Miasto Kowary, Gmina Studenec, słowacka Gmina Zuberec i Miasto Vrchlabí jako partner wiodący. W tym roku do współpracy dołączy jeszcze partner z Ukrainy.

Dzięki dofinansowaniu z Euroregionu Glacensis i innym dotacjom można podnosić poziom kształcenia, kultury, turystyki oraz rozwijać stosunki międzyludzkie w obu miastach partnerskich.

*Mgr. Radka Nosková, rozwój regionalny,
stosunki międzynarodowe,
Miasto Vrchlabí*

Euroregion Glacensis prezentuje Polskę w szkołach

Euroregion Glacensis w ramach rozwoju czesko-polskich kontaktów skupia się obecnie na nowej grupie docelowej – dzieciach i młodzieży szkolnej, realizując w ten sposób jedno z działań trzyletniego projektu pn. „Promocja współpracy w Euroregionie Glacensis”.

Działanie pod nazwą „Popularyzacja współpracy transgranicznej” promuje możliwości współpracy transgranicznej w szkołach podstawowych, w tym celu prowadzone są prelekcje edukacyjne i oświatowe nt. „Poznaj lepiej Polskę”. Działanie realizowane w maju i czerwcu 2019 roku skierowane jest przede wszystkim do uczniów z klas 3-6. Ma ono rozpowszechnić podstawową wiedzę i informacje nt. możliwości i efektów czesko-polskiej współpracy transgranicznej wśród młodego pokolenia,

będącego jedną z ważnych grup docelowych na pograniczu.

„Polska to nie tylko targowisko” – ten zakorzeniony stereotyp staramy się zmienić pod-

czas prezentacji skierowanych do dzieci, które bawiąc się, mogą zdobyć nie tylko podstawowe informacje o Polsce, ale też o stowarzyszeniu Euroregion Glacensis. Ponadto przedstawiane są im ciekawe propozycje wycieczek, odpowiednich dla rodzin z dziećmi, mogą się też dowiedzieć, jakie dania są tradycyjne dla polskich sąsiadów oraz nauczyć kilku słów po polsku. W trakcie prelekcji prezentowane są również efekty projektów zrealizowanych w regionie przygranicznym, które dzieci mogą zobaczyć w najbliższej okolicy, w której mieszkają.

Sekretariat Euroregionu

Rada Kraju Hradeckiego odwiedziła Dolny Śląsk

Euroregion Glacensis już drugi rok z rzędu zorganizował na prośbę kraju samorządowego wyjazd studyjny dla radnych kraju hradeckiego na stronę polską, by mogli się oni przekonać o rezultatach i efektach obustronnej współpracy.

Delegacja kraju samorządowego, z hetmanem Jiřim Štěpánem na czele, na początku czerwca złożyła w pierwszej kolejności wizytę w Starostwie Powiatowym Powiatu Kłodzkiego, gdzie odbyło się spotkanie z przedstawicielami lokalnych samorządów. Obie strony rozmawiały o inwestycjach

transportowych realizowanych w ramach programu Interreg V-A w Górach Orlickich i Bystrzyckich oraz na ziemi broumowskiej. Omawiano także projekty realizowane w turystyce, przykładowo projekt Czesko-Polskiego Szlaku Grzbietowego, w ramach którego budowane są na pograniczu wieże widokowe. Obie strony zaprezentowały też nowe działania podejmowane w zakresie zarządzania kryzysowego. Podczas dwudniowego wyjazdu złożono wizytę także w poszczególnych gminach współpracujących z czeskimi partnerami, które realizują

wspólne projekty transgraniczne dofinansowane przez UE. Przykładowo odwiedzono gminę Bystrzyca Kłodzka, Polanicę-Zdrój oraz Bardo. Gmina Bardo bardzo pomyślnie rozwija turystykę, współpracując ze spółką pożytku publicznego Revitalizacja Kuks. W czasie dwudniowego wyjazdu studyjnego radni kraju samorządowego mogli zobaczyć wyniki i efekty wspólnie podejmowanej współpracy oraz omówić nowe pomysły pod kątem następnego okresu.

Sekretariat Euroregionu

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Gdzie wykorzystano środki z programu transgranicznego w projektach inwestycyjnych?

Tajemnice militarnych podziemi – by poprawić dojazd do muzeum Grupa Warowna Hanička, budowany jest parking w osadzie Panské pole (1,5 km od muzeum). Wcześniej plac ten był już wykorzystywany, jednak jego nieutwardzona nawierzchnia nie była odpowiednia, w związku z czym Miasto Rokytnice v Orlických horách realizuje także tę inwestycję, będącą elementem transgranicznego projektu.

Projekt pn. „**Tajemnice militarnych podziemi**”, dotyczący rozpowszechniania i promocji zabytków militarnych i twierdz w Polsce i Czechach, jest na półmetku realizacji. Największą inwestycją projektu jest rekonstrukcja bunkra artyleryjskiego R-H-S79 Grupy Warownej Hanička, realizowana przez Miasto Rokytnice v Orlických horách. W latach siedemdziesiątych rozpoczęto przebudowę tego obiektu na schron przeciwatomowy, co spowodowało, że pierwotny obiekt w dużym stopniu uszkodzono. Obecnie wszystko przywracane jest do stanu pierwotnego z 1938 roku, wliczając w to montaż sześciotonowej ambrazury na haubicę, która produkowana jest po raz pierwszy od 30 lat.

Dnia 18.05.2019 r. w ramach tradycyjnego dnia otwartego pn. „Jak buduje się kolej” w Muzeum Dawnych Maszyn i Technologii w Žamberku dokonano uroczystego otwarcia nowo zagospodarowanego placu przed muzeum z własną stacją kolei wąskotorowej, którego rewitalizacja została sfinansowana w ramach mikroprojektu dofinansowanego przez Euroregion Glacensis pn. „**Budowa nowych ekspozycji muzeów techniki na czesko-polskim pograniczu**“. W ramach projektu nie tylko zbudowano część kolei wąskotorowej służącej prezentacji eksponatów kolejowych muzeum, ale także chodnik z kostki granitowej, który zapewni dostojne dojsię do budynków muzeum. Plac przed muzeum został zagospodarowany także zielenią, a z dofinansowania zakupiono elementy drobnej architektury parkowej.

Uroczyste otwarcie odbyło się przy licznych udziałach publiczności i przedstawicieli lokalnego samorządu. Specjalnym gościem, który uświetnił wydarzenie w godzinach popołudniowych, był premier Czech pan Andrej Babiš, który zwiedził całe muzeum z przewodnikiem.

Aktualnie w Funduszu Mikroprojektów

6. nabór do FM

Z dniem 30.05.2019 r. w Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis zakończył się kolejny nabór wniosków projektowych. Nabór ten był otwarty tylko dla wniosków składanych w osi priorytetowej 4, dotyczącej współpracy instytucji i organizacji z polsko-czeskiego pogranicza i realizacji przede wszystkim działań miękkich typu people-to-people. W tym naborze złożono łącznie 43 mikroprojekty, z tego 21 projektów zostało złożonych przez czeskiego partnera wiodącego lub wnioskodawcę, a 22 projekty przez polskiego partnera wiodącego lub wnioskodawcę. Obecnie Partnerzy FM przeprowadzają po polskiej i czeskiej stronie kontrolę kryteriów formalnych oraz kontrolę kwalifikowalności. W razie uchybień wnioskodawcy w okresie czerwca i lipca otrzymają wezwanie do uzupełnienia, które zostanie im przesłane w formie depechy w systemie monitorującym MS2014+. Termin na uzupełnienie wynosi 10 dni roboczych. To maksymalny i nieprzekraczalny termin na usunięcie uchybień, dlatego zalecamy wnioskodawcom śledzenie swojego konta w systemie także w nadchodzącym letnim okresie. Mikropro-

jekty, które spełnią warunki kwalifikowalności, zostaną złożone członkom Euroregionalnego Komitetu Sterującego do rozpatrzenia na posiedzeniu dnia 11 października 2019 r.

7. nabór do FM

Od 31.05.2019 r. trwa kolejny nowy nabór. W ramach tego naboru można składać mikroprojekty w osi priorytetowej 4. Jednocześnie po dłuższej przerwie wnioskodawcy mogą przygotowywać wnioski projektowe także do osi priorytetowej 2, która dotyczy rozwoju potencjału zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz rozwoju turystyki na polsko-czeskim pograniczu. Wniosek projektowy złożony w OP2 musi jednak spełnić pewien warunek – projekt musi przyczynić się do realizacji programowego wskaźnika produktu „elementy bogactwa kulturowego / przyrodniczego o podniesionej atrakcyjności”. Dokładna definicja tego wskaźnika określona jest w Wytocznych dla wnioskodawców. Zalecamy jednak wszystkim wnioskodawcom, by przed złożeniem wniosku projektowego w OP2 skonsultowali z Zarządzającym FM kwalifikowalność działań pod kątem danego

wskaźnika. Termin składania mikroprojektów w tym naborze upływa z dniem 31.10.2019 r.

Aktualizacja dokumentacji FM

Informujemy wnioskodawców i beneficjentów, że od 1.07.2019 r. obowiązuje zaktualizowana dokumentacja Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis: Wytoczne dla wnioskodawców i Podręcznik mikrobeneficjenta wraz z niektórymi załącznikami. Aktualna dokumentacja została umieszczona na stronach internetowych www.euro-glacensis.cz i www.euroregion-glacensis.ng.pl. Zalecamy pobranie dokumentacji ze stron internetowych i bazowanie na aktualnej dokumentacji przy przygotowywaniu nowych wniosków projektowych, jak i realizacji zatwierdzonych mikroprojektów.

Życzymy Państwu pięknego, pełnego dobrego humoru lata, słonecznej pogody i miłych wrażeń, nie tylko w czasie realizacji działań w ramach mikroprojektów.

*Jana Čejpová,
kierownik Funduszu Mikroprojektów*

Gdzie skorzystano ze środków z Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie?

Mikroprojekt nr CZ.11.2.45/0.0/0.0/16_008/0001175
Tytuł projektu: Muzeum w Ziębicach a Muzeum w Jaromierzu:
Miasta partnerskie - muzea partnerskie
Wnioskodawca: Městské muzeum v Jaroměři
Partner Projektu: Muzeum Sprzętu Gospodarstwa Domowego Ziębice

Mikroprojekt nr CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_008/0001775
Tytuł projektu: Słowem i obrazem
Wnioskodawca: Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida w Świdnicy
Partner Projektu: Knihovna města Police nad Metují

Wydawca Euroregion Pomezi Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Republika Czeska
we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewiczza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polska

Zarejestrowane przez MK RCz E 16575

Redakcja dla czeskiej części – tel.: 00420 494 531 054 · e-mail: info@euro-glacensis.cz · www.euro-glacensis.cz

Redakcja dla polskiej części – tel.: 0048 74 86 771 30 · e-mail: biuro@eg.ng.pl · www.euroregion-glacensis.ng.pl

Opracowanie graficzne i przygotowanie do druku: Studio eMD, Rychnov nad Kněžnou

Druk: V&H Print Hlávko, Nové Město nad Metují